

Barn- och utbildningsförvaltningen

Instruktioner för säker och kvalitativ hästhållning

Stiernhööksgymnasiets hästverksamhet är en av landets få skolor som är certifierade som Kvalitetsmärkt hästverksamhet och Kvalitetsmärkt hästgymnasium. Detta är certifieringar som bygger på lagkrav inom arbetsmiljö, hästhållning samt klimat och miljö. Ett kvalitetsmärkt hästgymnasium ska vara ett föredöme och bedriva en verksamhet som ger eleverna en god förberedelse inför yrkeslivet. Undervisningen ska bedrivas i yrkesmässig miljö med väl anpassade hästar av legitimerade lärare som regelbundet fortbildas och håller sig à jour med utvecklingen i branschen.

Instruktionerna i detta dokument gäller för alla elever och personal på Stiernhööksgymnasiet.

Det är viktigt i Stiernhööksgymnasiets hästverksamhet att elever och personal har en god förståelse för hästens beteende och att de har förmåga att kunna förutse hästens reaktioner, inte minst för att undvika olyckor i arbetet. Dessa instruktioner är därför till för att hjälpa elever och personal på Stiernhööksgymnasiet att utföra sina arbetsuppgifter i hästverksamheten på ett professionellt sätt, med hög yrkesmässig standard och på ett sätt som är säkert för både häst och människa. Elever och personal har också ett särskilt ansvar att som förebilder visa på gott omdöme gentemot besökare och mindre rutinerade elever.

Instruktionerna utgår från Svenska Ridsportförbundets säkerhetsanvisningar och ska regelbundet granskas och uppdateras samt bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Läs igenom instruktionerna och skriv ut sidan med intyg (sidan 9). Påskrivet intyg
Fotas/ scannas och mejlas till: stallet@rattvik.se senast den 5/8-2023

Innehåll

Instruktioner för säker och kvalitativ hästhållning	1
---	---

Säkerhet för elever och personal.....	2
Kläder och skyddsutrustning.....	2
Kläder och skyddsutrustning vid ridning.....	3
Kläder och skyddsutrustning vid körning, longering och tömkörning	3
Kläder och skyddsutrustning vid stallarbete och hantering av häst	3
Om olyckan är framme	3
Säker hantering av häst	4
När man leder en häst.....	4
När man släpper ut en häst i hagen	4
Säkerhetsinstruktioner i samband med ridning.....	5
Säkerhetsinstruktioner i samband med körning.....	5
Stall och utrustning	6
Skolhästens dagliga vård.....	6
Hästens hälso- och sjukvård.....	7
Jag intygar	8

Säkerhet för elever och personal

Kläder och skyddsutrustning

Elever och personal ska vara ändamålsenligt klädda samt ha korrekt personlig skyddsutrustning i all hantering av häst. Stiernhööksgymnasiet erbjuder vissa skyddskläder och skyddsskor. Dessa ska användas vid all form av stallarbete. Om skador eller passform ej stämmer under gymnasietiden, kontaktar eleven sin mentor för att få väl tillpassad utrustning. Personal kontaktar sin arbetsledare gällande arbetskläder.

Kläder och accessoarer att undvika

1. Linne med bar axel och shorts används aldrig vid ridning och körning.
2. Smycken bör vara små och diskreta för att inte kunna utgöra en säkerhetsrisk. Piercing i tungan eller på andra ställen i ansiktet är inte tillåtet ur säkerhetssynpunkt

Mobiltelefon

Mobiltelefon används inte till häst eller vid hantering av häst förutom vid nödläge. Det är inte tillåtet att tala i mobiltelefon under lektionstid eller vid APL. Vid uteritt eller körning ute bör mobilen tas med för att kunna användas om det uppstår ett nödläge. Personal får i undantagsfall svara i telefon under lektionstid.

Hundar

Hundar ska alltid vara kopplade på skolans område. Hundar får inte vistas i allmänna utrymmen såsom fikarum, klassrum eller bussar. Hundar ska inte vara

med på lektionstid. Hundar får inte vara i ridhus och eller på ridbanor, under pågående lektion.

Kläder och skyddsutrustning vid ridning

Vid ridning ska följande utrustning användas. Undantag får endast göras i samråd med ansvarig lärare.

1. hjälm
2. Handskar
3. Ridbyxor
4. Ridstövlar alternativt ridskor tillsammans med shortchaps av stövelskafstyp (utan fransar). Vid ridning utanför lektionstid är ridskor/ridstövlar obligatoriskt men shortshaps frivilligt.
5. Skyddsväst är obligatoriskt vid all hoppning och terränghoppning på skolhäst, vid ridning på egen häst gäller regler enligt TR. Vid ridning och körning på travbanans område används alltid skyddsväst.
6. Sporrar används endast enligt lärares anvisning.
7. Håret ska vara uppsatt.

Kläder och skyddsutrustning vid körning, longering och tömkörning

Vid körning, longering och tömkörning ska följande utrustning användas av både kusk och medhjälpare. Undantag får endast göras i samråd med ansvarig lärare.

1. hjälm
2. Handskar
3. Skyddsskor
4. Skyddsväst är obligatorisk vid ridning och körning på travbanans område samt vid maratonkörning.

Kläder och skyddsutrustning vid stallarbete och hantering av häst

1. För elever under 18 år skall hjälm alltid bäras vid hantering av skolhäst utanför stallet, rekommenderas att samtliga använder hjälm
2. Ändamålsenlig klädsel
3. Skyddsskor med stålhätta
4. Handskar vid behov.
5. Uppsatt hår
6. Hörlurar eller hörsnäckor bärs inte under stallarbete eller vid hantering av häst.

Om olyckan är framme

Rutiner

I stallet finns det anslag om rutiner och telefonnummer vid olyckor. Vid svår olycka larmas alltid 112 först och därefter hjälper man den skadade personen.

Säker hantering av häst

När man leder en häst

Utrustning

När en häst leds används grimma eller trän. Grimma används tillsammans med grimskافت. Träns används tillsammans med tyglar. Grimma och trän skall alltid vara ordentligt fastsatta. Kedjegrimskافت används vid behov och vid anmodan av personal.

Genomförande

Hästen förs kontrollerad och korrekt med föraren vid hästens bog. Hästarna skall ledas en i taget om inget annat sagts från lärare, instruktörer eller elevstallsansvarig.

Hästar får inte ledas bredvid cykel eller cyklas med.

Är hästen utrustad med trän leds den med tygeln nedtagen.

Observera: Om hästen har martingal med löpande ringar så fästes ej martingalen fast förrän vid uppsittning, så att tygeln kan vara nedtagen. Med kandar leds hästen med bridongtygeln nedtagen.

Genom dörr/grind

Öppna dörren/grinden helt och ställ upp den med därför avsedd hake. Efter passage stängs dörren/grinden. Vid smal passage ska du gå före hästen samt vara uppmärksam så att ingen del av utrustningen fastnar i något.

I stallgång

Grimma och grimskافت används.

När man släpper ut en häst i hagen

Utrustning

När en häst leds används grimma eller trän. Grimma används tillsammans med grimskافت. Träns används tillsammans med tyglar. Grimma och trän skall alltid vara ordentligt fastsatta. Kedjegrimskافت används vid behov och vid anmodan av personal.

Genom grind

Öppna grinden helt. För in hästen vid sidan om dig och vänd den med huvudet mot grinden. Släpp hästen och lämna hagen lugnt när hästen är utom sparkavstånd. Grinden hålls stängd eller upphängd när hagen är tom.

Släpp av flera hästar i tom hage

Led in alla hästar i hagen. Hästarna ställs upp med säkerhetsavstånd (minst tre meters lucka). Vänd dem mot staketet, håll vänster hand över nosryggen och släpp samtidigt på given signal.

Insläpp när det går andra hästar i hagen

Om hästen/hästarna i hagen står vid grinden och inte flyttar på sig vid insläppet så skall en annan person kunna vara behjälplig med att flytta på dem och hjälpa

till med grinden vid behov. Ska flera hästar släppas in i hagen och det befinner sig häst/hästar vid grinden, så går en häst i taget in och släpps om inget annat angivits från ansvarig personal.

Säkerhetsinstruktioner i samband med ridning

Upp- och avsittning utomhus

Vid ridning i grupp förs hästarna in och ut ur stallet på led med tillräckligt avstånd om inget annat anges. Uppsittning sker med hästens bakdel vänd mot stalldörren. Två eller flera ryttare ställer upp sina hästar på en linje och upp- och avsittning sker samtidigt om inget annat anges.

Upp- och avsittning inomhus i ridhus och på ridbana

Vid ridning i grupp förs hästarna ut och in ur stallet på led med tillräckligt avstånd om inget annat anges. Hästarna leds till och från ridhus/ridbana med en hästlängds avstånd. Upp- och avsittning sker samtidigt med uppställning på medellinjen med tre meters lucka mellan varje ekipage. På- och avklädning av jacka och ev rid- eller ländtäcke sker efter avstigning eller om annan person håller i hästen. Jacka och täcke placeras på anvisad plats.

Ridtäcke

Rid- eller ländtäcke används vid anmodan.

Ridhus och utebana

Vid inträde i ridhus, knacka, invänta svar, fråga om du kan komma in. Vid utträde, gör övriga ryttare uppmärksamma. Ridhus och utebana ska alltid hållas mockade. Hindermaterial som plockats fram ska alltid ställas tillbaka på angiven plats. Hoppning med hinderstöd får endast ske med myndig person som inte är elev på skolan.

Regler

Ridhus och ridbanan har regler som ska följas. Läs mer om dessa i på Stiernhööksgymnasiets hemsida.

Uteridning

Uteridning på lektionstid sker två och två, i grupp eller enligt anvisning från ansvarig personal. Hästar framförs på led där tätryttaren har ansvar för kolonnen. Hästarna framförs med minst en hästlängds avstånd. Färdmeddelande med vem som rider ut, när man rider, var man rider och mobilnummer bör lämnas i stallet innan uteritt påbörjas. Mobiltelefon medförs för att kunna användas vid eventuell olyckshändelse. Vid all ridning ute skall ekipage sakta av till skritt och lämna plats vid möte av annat ekipage eller gående. Trafikregler ska följas.

Ridningen anpassas efter den minst rutinerade ryttaren/hästen. Säkerhetsväst bör användas.

Säkerhetsinstruktioner i samband med körning

Anspänning

Sker utomhus eller inomhus på anvisad plats. I travstall sker anspanning på anvisad plats.

Stall och utrustning

Häst i box

Hästar sköts uppbundna i respektive box, spilta eller på anvisad skötselplats. Vid mockning, skötsel av och hantering av häst i box binds hästen alltid upp om inget annat sägs från ansvarig personal. Bind upp hästen kort (ca 40 cm) med säkerhetsknut. När hästen fångas eller släpps står skötaren mellan hästen och boxdörren för att undvika att bli instängd.

Spolplats

Spolspiltan används vid behov. I regel tvättas inte hela hästen under vintertid, gäller skolans hästar.

Dörrar

Dörrar och boxdörrar är stängda av ordnings- och säkerhetsskäl. Under varmare delen av året kan vissa stallar ha öppna ytterdörrar.

Ordning

Grundläggande för en säker hästverksamhet är att hela anläggningen präglas av god ordning. Stallgången skall vara fri från föremål. Sadel- och selkammare hålls städad. Radio används endast enligt stallchef på låg volym. Radion skall vara godkänd för djurstallar. Kontrollera och kratsa ur hovarna innan hästen tas ut ur boxen eller spiltan. Ta ur halm och spån från man och svans. Alla redskap och all utrustning förvaras på avsedd plats. Se alltid till att hästens borstar och utrustning lämnas i gott skick efter användning.

Kontroll av stallet

Vid ankomst till stallet bör följande saker iakttas:

1. Notera om det finns något tecken på oro eller om någon häst visar annat avvikande beteende.
2. Kontrollera att all inredning är hel samt kontrollera att ströbäddarna är som vanligt.
3. Kontrollera vattenkopparnas funktion vid varje mockningstillfälle.
4. Vid avvikelser rapporteras detta omgående till ansvarig stallpersonal.

Utrustningens skick

Utrustningen hålls hel och ren. Puts av mundering sker direkt efter varje pass för att därefter hängas upp på avsedd plats, gäller utrustning i skolans stall.

Täcken

Täcken hängs på angiven plats.

Skolhästens dagliga vård

Foder

Hästarna utfodras enligt uppsatt foderstat.

Basskötsel

Hästen får en basskötsel (visitation och rykt) varje dag för att må bra.

Daglig visitation

Noggrann visitation kan göra att du på ett tidigt stadium kan upptäcka begynnande skador och hinna förebygga dessa. Hästarna visiteras i anslutning

till stalltjänst samt före och efter ridning. Alla skador, brister i hovbeslag eller sjukdomssymptom anmäls till stallpersonal eller ansvarig lärare.

Checklista vid daglig visitation

1. att hästen har en alert blick
2. öronspelet
3. kroppshållningen
4. att tempen är inom normala gränser
5. hästens slemhinnor
6. sök efter sår, värme eller svullnader
7. hovbeslagen
8. notera konsistens, färg och lukt på hästens urin och träck
9. observera ordningen i boxen, har hästen varit orolig, kolik?
10. krubban och vattenkoppens skick

Kontrolleras regelbundet

Utöver de dagliga checklistorna kontrolleras följande regelbundet:

1. Hästens rörelser i skritt och trav
2. Hästens vikt och hull
3. Tänderna, både när hästen äter och genom att öppna munnen
4. Hästens normalvärden i vila är: puls 28-40 slag/minut, andning 8-16 andetag/minut och temperatur 37,2 – 38,2°C.

Frisering

Sker enligt stallpersonals anvisningar.

Tvätt av häst

Hästen hålls i första hand ren genom rykt. Spola benen vid behov. Övrig tvätt på anmodan av stallpersonal/lärare.

Klippning och täcken

Tänk på att klippning och behov av täcken varierar individuellt och med inhysningsform. Klippning och täckning sker enligt stallpersonals anvisningar.

Hästens hälso- och sjukvård

Ansvar

Ansvaret för skolans hästar ligger hos personal och ledning. Elev utför inte på eget initiativ behandlingar. Om hästen blir sjuk kontaktas jourhavande stallchef. Endast personal tillkallar veterinär.

Medicinering

Läkemedel hanteras på ett säkert sätt. Vid medicinering iaktas stor noggrannhet för att minimera risken för dopning av annan häst. Boxen märks upp med *Häst som medicineras*.

Placering

Häst byter inte box utan stallpersonals medgivande.

Jag intygar

Jag har tagit del av dokumentet "Instruktioner för säker och kvalitativ hästhållning" och ansvarar för att följa instruktionerna för att säkerställa för min egen, mina klasskompisars, personalens och hästarnas del en säker och god arbetsmiljö.

Elevens underskrift

_____	_____
Datum och Ort	Klass
_____	_____
Elevens underskrift	Namnförtydligande

Vårdnadshavares underskrift

_____	_____
Vårdnadshavares underskrift	Namnförtydligande
_____	_____
Vårdnadshavares underskrift	Namnförtydligande

Påskrivet intyg skickas till: stallet@rattvik.se se